

Синергията в банковата общност е гаранция за успешен преход към еврото

Ваня Ганева,
директор „Платежни услуги“,
БОРИКА АД

Стоилка Арсова,
директор „Национална картова и
платежна схема“, БОРИКА АД

През последните години в България се наблюдава позитивно развитие в сферата на плащанията. На какво се дължи това?

Ваня Ганева (В.Г.): Когато развитието на технологиите и въвеждането на иновациите отговарят на актуалните клиентски нужди, това неминуемо води до позитивно развитие в сферата на плащанията. Изграждането на национална платежна инфраструктура от ново поколение позволи да се извършват плащания в левове по SEPA стандарт.

Стоилка Арсова (С.А.): Преди 10 години България се нареждаше на опашката в Европа по среден брой дигитални трансакции на глава на населението. Мога да кажа, че не сме се изкачили много по-нагоре, но Европа расте и ние съответно растем. След пандемията безконтактните картови плащания на ПОС терминали нараснаха и стана ясно, че това съотношение трайно се е променило.

Съвместно с БНБ и банковата общност активно работим по реализирането на страте-

гически промени в платежната система на страната от гледна точка на предстоящото ни влизане в еврозоната. Какво постигнахте досега?

В.Г.: Наред с незабавните кредитни преводи, въведени през април 2021 г., от януари 2022 г. към новата платформа на БИСЕРА 6 бяха мигрирани небюджетните (пакетни) плащания, а през октомври 2023 г. бяха успешно мигрирани и бюджетните плащания. Така системата понастоящем обработва кредитни преводи в левове, изцяло базирани на SEPA схемата. В ос-

новата на тези стратегически промени в платежната система на страната стои активната съвместна дейност с представителите на платежната общност, Асоциацията на банките в България и БНБ.

Какви ключови промени в оперираната от БОРИКА платежна система за обслужване на клиентски преводи предсто-ят?

С.А.: Ключовите промени са насочени към услугите с добавена стойност, целящи определени пазарни ниши, в които нашите

☉ Ваня Ганева, директор „Платежни услуги“ (вдясно), Стоилка Арсова, директор „Национална картова и платежна схема“

участници - банките и платежните институции, все още не са се позиционирали. Клиентът ще може да се възползва от тези нови услуги през мобилното банкиране. Такава например е услугата за плащане blink P2P по мобилен номер, която е алтернатива на Revolut. При нея не е нужно клиентът да знае IBAN на получателя. Към днешна дата имаме над половин милион регистрации за услугата. Друга нова услуга, която предстои да стартира до месец, е плащането на престой на публични паркинги през мобилното банкиране на клиента. Развиваме и мобилните плащания при търговци чрез NFC технология.

В.Г.: Ако се фокусираме върху платежната система в евро, там има други два проекта, които са от стратегическо значение - осигуряване на пълна SEPA достижимост на плащанията, както и стартиране на незабавно плащане в евро чрез TIPS. Чрез новата платежна платформа (БИСЕРА) в евро ще бъде осигурен предплатен модел на сътрудничество за плащанията между участниците в платежната система. В средата на тази година е планиран стартът на услугата за осигуряване на пълна SEPA достижимост на презграничните плащания посредством директното участие на БНБ в STEP2. А незабавните плащания в евро ще бъдат въведени до края на 2024 г.

По този начин и при разплащанията в евро БОРИКА ще запази същото ниво на услугите, което предоставяме и при левовите плащания, с надеждна и сигурна обработка при ускорен платежен процес, като банките и техните крайни клиенти ще могат да се възползват и от услуги с добавена стойност в евро.

България бе една от послед-

ните държави, внедрили незабавните плащания, а вече е сред първите в Европа. Как се случи това?

В.Г.: Реално внедряването на незабавните плащания стартира през април 2021 г. Банките имаха срок две години да осигурят достижимост за получаване на незабавни плащания. В края на 2023 г. 28-те доставчика на платежни услуги, които участват в платежната система БИСЕРА 6, осигуриха възможност на своите клиенти да получават незабавни плащания в рамките на 10 секунди, като 17 от тях им позволиха и да нареждат такива. В момента са в процес на сертификация още 8 доставчика на платежни услуги.

С.А.: Услугата за незабавни плащания blink се радва на все по-нарастваща разпознаваемост и сред крайните клиенти. На 2 април стартира национална кампания, по време на която всички клиенти на институциите, които предлагат междубанково P2P, ще бъдат освободени от такси за преводи до 100 лева.

По отношение на обемите забелязваме увеличение на незабавните плащания през 2023

г. Техният брой е 11.2 милиона трансакции, около 10 пъти повече спрямо 2022. Нараства и делът на незабавните плащания спрямо общия брой на плащанията през системата БИСЕРА 6, като към февруари 2024 г. той е 15.35%, което ни доближава до страните в еврозоната, където е 15.4%.

Каква ще бъде ролята на местните платежни системи след приемането ни в еврозоната?

С.А.: Практиката в европейските страни показва, че местните системи за разплащания се запазват. Именно те са водещи и успяват да доведат до повече добавена стойност. Успехът идва тогава, когато се ползва добре националната платежна инфраструктура. Предвиждаме новата платежна система БИСЕРА да предложи централизиран подход за достижимост до европейската платежна система, което ще доведе до синергия между участниците в процеса. Ще продължим да инвестираме в услугите със значителна добавена стойност като незабавните плащания Blink, като очакваме

още от тази и началото на следващата година български банки да предложат светкавични преводи и в евро.

Как виждате бъдещото развитие на плащанията от гледна точка на клиентското преживяване?

С.А.: Клиентското преживяване за нас е най-важно. Нашият модел на работа отчита интересите както на оператора и банките, така и на търговците и крайните клиенти. Затова предварително се оценява перспективата на всяка нова услуга от гледна точка на т.нар. четиристранен модел, включително през погледа на клиента, както той ще възприеме тази услуга в мобилното си банкиране.

ЕК наскоро предложи на Apple да отвори спецификациите си за Европа, което би ни позволило в следващата една-две години да достигнем през всички мобилни телефони до ПОС терминала при търговеца. Вече мислим за различни модели, които позволяват на клиентите директно да плащат на касата чрез blink, отчитайки развитието на технологиите в световен мащаб. Наясно сме, че корпоративните клиенти и търговците искат незабавно плащане, защото виждат неговото удобство, и ще продължим да работим в тази посока.

В.Г.: Всички проекти, които разработваме съвместно с Националната картова и платежна схема, оформят портфолио от интересни и иновативни услуги за крайния клиент, като се стремим ползването им да бъде максимално опростено. На дневен ред е задачата незабавните плащания да станат новото нормално и клиентите освен с карта да могат да заплащат продуктите и услугите, които ползват, чрез blink.

Услугата за плащане blink P2P по мобилен номер е алтернатива на Revolut. При нея не е нужно клиентът да знае IBAN на получателя.

Очакваме още от тази и началото на следващата година български банки да предложат светкавични преводи и в евро.